

Kvinesdal kommune

Rådmannen

Melding om vedtak

NVE

Postboks 5091

0301 OSLO

Vår ref:

2013/1583 - 10907/2014 S11

Ordningsverdi:

Saksbehandler:

Jostein Røyselund

Deres ref.:

Dato:

27.06.2014

SØKNAD OM KONSESJON FOR BYGGING AV HAMREBAKKANE KRAFTVERK - HØRING

Vedlagt følger utskrift av saken som ble behandlet i kommunestyret 25.06.14.

Med hilsen

Jostein Røyselund
kommunalsjef

Søknad om konsesjon for bygging av Hamrebakkane kraftverk - høring

Ordningsverdi: S11	Saksmappe: 2013/1583	Løpenr.: 9922/2014	Saksbehandler: Camilla Dunsæd
Saksnr: 70/14 61/14	Utvalg: Forvaltningsutvalget Kommunestyret	Dato: 19.06.2014 25.06.2014	

Rådmannens forslag til vedtak:

Kvinesdal kommune ser at omsøkte kraftverk medfører miljøulemper. Avbøtende tiltak vil kunne redusere disse ulempene vesentlig slik at det etter en totalvurdering kan tilrås at det gis konsesjon for omsøkte kraftverk. Forutsetning for dette er at avbøtende tiltak utføres som beskrevet i rådmannens vurdering.

Behandling i Forvaltningsutvalget - 19.06.2014

Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig innstilt.

Forvaltningsutvalgets innstilling

Kvinesdal kommune ser at omsøkte kraftverk medfører miljøulemper. Avbøtende tiltak vil kunne redusere disse ulempene vesentlig slik at det etter en totalvurdering kan tilrås at det gis konsesjon for omsøkte kraftverk. Forutsetning for dette er at avbøtende tiltak utføres som beskrevet i rådmannens vurdering.

Behandling i Kommunestyret - 25.06.2014

Per Sverre Kvinlaug (Krf) fremmet følgende tilleggspunkt:

Kraftstasjonen må bygges på en estetisk måte som tar hensyn til landskapet i området.

Sigmund Oksefjell (Sp) fremmet følgende forslag til vedtak:

Kvinesdal kommune ser at omsøkte kraftverk medfører miljøulemper. Avbøtende tiltak vil kunne redusere disse ulempene vesentlig. Kvinesdal kommunestyre mener likevel at det ikke bør gis konsesjon til Hamrebakkane kraftverk.

Forvaltningsutvalgets innstilling med tilleggspunkt fra Per Sverre Kvinlaug (Krf) falt mot 14 stemmer som stemte for Sigmund Oksefjell sitt forslag (Sp (2), Frp (4), Krf (1), H (1), Ap (6)).

Kommunestyrets vedtak

Kvinesdal kommune ser at omsøkte kraftverk medfører miljølempere. Avbøtende tiltak vil kunne redusere disse ulempene vesentlig. Kvinesdal kommunestyre mener likevel at det ikke bør gis konsesjon til Hamrebakkane kraftverk.

Problemstillinga i få ord:

Hamrebakkan kraftverk er planlagt bygd i Litleåna like ovenfor Liknes. Berørt elvestrekning er 460 m. og kraftstasjonen er tenkt plassert oppstrøms Kråkehølen i Litleåna. Produksjonen pr. år er estimert til 19,5 GWh. Hele søknaden kan ses på NVE sine hjemmesider:

<http://www.nve.no/no/Konsesjoner/Konsesjonssaker/Vannkraft/?soknad=7138&type=11>

Saksopplysninger:

Sørkraft prosjektutvikling v/ Olav Fjotland søker konsesjon for bygging av Hamrebakkan kraftverk. I følge dom avsagt i Lister jordskifterett er rettigheter i forbindelse med vannfallene på den berørte strekning i Kvinesdal kommunes eie. Søker har inngått intensjonsavtale med Kvinesdal kommune for utvikling og konsesjonssøking av dette vannfallet.

Kraftverket er i følge søknad tenkt plassert oppstrøms Kråkehølen 150 meter nedenfor lakseførende strekning i Litleåna. I følge kart som er vedlagt søknad ser det imidlertid ut til at ca. 300 meter av lakseførende strekning blir berørt av tiltaket. Det er opplyst at boligbebyggelsen ikke har innsyn til Litleåna i dette området, og dermed i liten grad blir berørt. Nedstrøms kraftstasjonsområdet er det en badeplass i Krågehølen. Det er gitt konsesjon til Dvergfossen kraftverk som ligger 300 meter oppstrøms inntaket til omsøkte kraftverk.

Selve inntaksarrangementet vil bli etablert over Litlåana ved Mjuneshølen og vil plasseres ved siden av elveløpet. Det planlegges etablert en terskel ved Mjuneshølen som oppføres i betong. Dammen vil få en lengde på 20 meter med en høyde på 1 meter. Det er ikke planlagt reguleringsmagasin i forbindelse med prosjektet. Under normale forhold vil ikke terskelen påvirke vannstanden oppstrøms tiltaket, men en forventer flomvannstigning på 20-30 cm oppstrøms inntaket ved flomvannføring. Driftsvannet vil føres fra inntaksarrangementet i et ca. 450 meter langt nedgravd rør i en trasse som i dag er delvis skogkledd. Denne traseen skal jordkles og tilsås slik at det kan reetableres naturlig vegetasjon i området.

Alminnelig lavvannføring er 434 l/s, og middelvannføring er 12400 l/s. Planlagt minstevannføring er 640 l/s sommer og vinter.

Det er planlagt innstallert to Francisturbiner, og det er opplyst at denne typen turbin normalt ikke vil gi støy til omgivelsene. Det er derfor ikke planlagt støydempende tiltak. Kraftstasjonen plasseres like oppstrøms Kråkehølen i Litleåna. Adkomstveien bygges fra fylkesveien på østsiden av Litleåna parallelt med elvekanten frem til kraftstasjonen. Tilknytning til linjenettet skjer via et 20 meter langt luftspenn. Det blir ikke overskuddsmasser i forbindelse med utbyggingen.

Miljø: Foruten ål er det ikke registrert noen rødlistede arter innenfor influensområdet. Biologisk utredning utført av Ecofact AS oppgir imidlertid at det samlede datatilfanget gjengitt i rapporten ikke er tilfredsstillende som beslutningsgrunnlag i forhold til konsekvenser for biologisk mangfold. Dette pga befaringsstidspunkt 20. nov. 2012. Det er anbefalt supplerende registrering i vekstsesongen for karplanter.

Kraftverket plasseres nedenfor lakseførende strekning i Litleåna. Dersom det skjer uforutsett stans av kraftverket, vil det ikke lenger gå vann gjennom turbinen, og det vil bli en rask reduksjon i vannføringen nedstrøms utløpet av kraftverket. Fisk og bunndyr kan da få problemer med å finne vanddekt areal. Dersom det installeres omløpsventil vil en hindre en slik situasjon.

Det var ikke vedlagt en utredning på hvilke konsekvenser tiltaket vil få for anadrom fisk på lakseførende del. Dette ble derfor etterspurt, og søker har nå i etterkant kommet med en rapport som gir en vurdering av den berørte strekningens betydning som gyte- og oppvekstområde for anadrom fisk. Rapporten er utarbeidet av Ecofact og er vedlagt søknaden. Rapporten viser til at ingen store felt med velegnet gytegrus berøres på det strekket som får redusert vannføring, men

flere småfelt (som i dag er delvis tørkeutsatt) vil få ytterligere redusert vannføring. Det er også bemerkta at felter med gytegrus ikke er optimale, delvis pga mye bart fjell og store vannstandsvariasjoner som gir noe ustabile forhold. Tilgjengelige arealer som vil ha egnede gyte- og oppvekstforhold vil imidlertid bli redusert, og redusert vannføring er negativt for laks og sjøørret. Det er ellers nevnt at kraftstasjonen er plassert slik at ingen gyteområder påvirkes i umiddelbar nærhet nedstrøms utløpet.

Det er også foreslått avbøtende tiltak å flytte gytesubstrat til områder som er egnet for dette, samt lage kunstig beskyttelse av gytefelt ved å plassere blokk og steiner oppstrøms og nedstrøms feltene. En høyere minstevannføring enn foreslått vil også gi mindre negative konsekvenser.

Rådmannens vurdering:

Det er tidligere gitt tillatelse til bygging av Dvergfossen kraftverk som ligger 300 meter oppstrøms inntaket til Hamrebakkan kraftverk, slik at ved en konsesjon til omsøkte kraftverk, vil det bli store påvirkninger på denne delen av Litleåna.

Det er lagt ned betydelige ressurser fra offentlig og privat regi for å bedre forholdene for laks og sjøørret i vassdraget i Kvinesdal, og tiltak som reduserer verdien for anadrom fisk er lite ønskelig. Det er derfor positivt at det i etterkant av søknaden ble utført en bonitering av berørt strekke for å se på konsekvensene av en eventuell utbygging. Å redusere vannføring på et anadromt strekke er selvsagt ikke positivt, men en tolker boniteringsundersøkelsen slik at store deler av strekket ikke er godt egnet som gyte- og oppvekstområde, samt at det ved avbøtende tiltak er mulig å avgrense skadene. Eksempel på dette er å øke minstevannføring, samt plassering av gytegrus på steder som ikke er utsatt for tørke og frysing. Det er også viktig med en skjerming av gyteplasser slik det er beskrevet i boniteringsundersøkelsen.

Da kraftverket er plassert nedenfor vandringshinder for anadrom laksefisk er det svært viktig at det utføres tiltak som kan hindre skade for fisk dersom det oppstår uhell. Gassovermetning i vannet ved bruk av francisturbin kan oppstå dersom det suges luft inn i inntaket. Dette kan medføre fiskedød. Dersom inntaket er tilstrekkelig neddykket vil dette kunne unngås. Dette skal det være tatt hensyn til i denne søknaden, og anses som et viktig vilkår. Også innstallering av omløpsventil er svært viktig ved en eventuell konsesjon.

Det er ellers opplyst at det ikke er planlagt støydempende tiltak idet en francisturbin normalt ikke vil gi støy til omgivelsene. Det hadde imidlertid vært ønskelig med et bedre faktagrunnlag på hvor mye støy som det forventes fra et slikt anlegg da planlagt stasjon ligger relativt nærme bebyggelse.

Det blir opplyst i søknad at tiltaket ikke vil være til hinder for friluftsmål, og at eksisterende jordbruksvei vil utvides i forbindelse med rørgatetrasseen. Hele strekket kan da utnyttes som turområde for befolkningen. Dette anses som positivt element, og turveien vil kunne knyttes opp mot området ved Kråkehølen. Rent landskapsmessig vil elva imidlertid miste en del av opplevelsesverdien da det i perioder kun går minstevassføring der.

Det er opplyst fra befolkning i området at elva også benyttes som badeplass ved inntaket i Mjuneshølen. Ved befaring med kommunen oppgir utbygger imidlertid at det er mulig å bygge inntaket slik at det ikke skal hindre bruk av denne badeplassen. Eksempel på et slikt inntak er Coandainntak som også er med å hindre at fisk går inn i inntaket. Det kommer imidlertid ikke frem i søknaden og er heller ikke klart uttalt av utbygger at det vil lages et inntak som tar hensyn til dette. Det er derfor nødvendig at det lages et inntaksarrangement som ikke hindrer benyttelse av dette

området til bading. Det er også bade plass ved Kråkehølen. Dette området ligger nedenfor utløpet og vil fortsatt kunne benyttes ved en utbygging. Det ligger også en del mindre kulper på den strekningen som går i rør som i perioder kun vil ha minstevannføring. Det er ukjent hvor mye disse benyttes til bading, men rent estetisk er de et flott landskapselement sett fra Kråkehølen.

I denne saken er det vanskelig å gi en klar tilråding/ ikke tilråding på om kraftverket bør bygges. Det er selvsagt ikke positivt at anadrom elvestrekning berøres, og elva er også flott som et landskapselement. Det er imidlertid ikke mulig å flytte inntaket ovenfor anadrom strekke uten at effekten av kraftverket blir vesentlig redusert og trolig ikke er relevant å bygge. Dersom det utføres en rekke avbøtende tiltak vil det imidlertid være mulig å tilrå at det gis konsesjon til omsøkte kraftverk. Dette innebærer at det opparbeides nye gyteplasser kombinert med en vurdering av økt minstevannføring basert på en faglig plan. Det må etableres omløpsventil, samt sørges for at det ikke oppstår gassovermetning i vannet nedstrøms kraftverket. Det er også nødvendig med et sikkert vanninntak i Mjuneshølen som beskrevet, samt at det utføres en støyvurdering av selve kraftverket. Dersom støy er en utfordring, må støyreducerende tiltak utføres.

6722:

Økonomi

Levekår og likestilling

Klima/miljø

Barn og unges oppvekstvilkår

Trafikksikkerhet

Vurdert i saksframstillingen:

Ikke relevant:

Vedlegg

1 Hamrebakkan kraftverk